

کشور و دسترسی به امکانات آموزشی و مستندات علمی و در نتیجه کاهش

مهاجرت نخبگان

- صرفه جویی در وقت و هزینه و در نتیجه جلوگیری از صرف هزینه های موازی
- مرز شکنی علمی و تولید ایده های نو
- انجام برنامه های آموزشی مشترک بین اساتید و دانشگاه های جهان و راه اندازی آموزش های مجازی
- محرومیت زدایی
- مدیریت دانش و تحول اساسی در استفاده از سرمایه های دانش

تعریف طراحی مسیر راه

مسیر راه در واقع برنامه ای از جنس برنامه های استراتژیک است که با در نظر گرفتن چالش های پیش رو، به فرآیند برنامه ریزی اثربخش، کمک شایانی می کند. این ابزار اهداف کوتاه مدت و بلندمدت ما را به راه حل هایی که آن اهداف را محقق می کنند، پیوند می زند.

یک نقشه راه کارا باید به ۳ سوال زیر پاسخ دهد:

۱. در آینده به کجا می خواهیم برویم؟ یا اهدافی که نقشه راه در رسیدن به آن کمک خواهد کرد چه می باشد؟
 ۲. هم اکنون کجا هستیم؟
 ۳. چطور می توانیم به مقصد برسیم؟ به چه سیاست هایی برای اجرا نیاز داریم؟ جهت گیری ما چیست؟ چگونه اجرا کنیم؟
- طراحی مسیر راه در تمامی مراحل اجرایی سازی شبکه ی تبادلات علمی می تواند به کار گرفته شود و در واقع یک ابزار ارتباطی کارا برای رسیدن به اهداف نهایی می باشد و مسیر دستیابی به این اهداف را تماما روشن می کند. به دلیل اینکه مسیر راه طرحی با دو بعد اصلی زمان و لایه های سازمانی و برنامه ای می باشد در شکل ۲ به توضیح کلی مفهوم این ابعاد پرداخته شده است.

یکی از محورهای بسته ی "بین المللی سازی آموزش علوم پزشکی"، طراحی مسیر راه و اجرایی سازی شبکه ی تبادلات علمی و برنامه های آموزشی مشترک با دانشگاه های معتبر جهان است. در این مستند سعی گردیده است نگاهی دقیق تر به تعریف و اهمیت این موضوع داشته باشیم.

تعریف تبادلات علمی

تبادل علم به معنای تعامل علمی و به اشتراک گذاری دستاوردهای علمی و آموزشی و همچنین استفاده بهینه و مشترک از تمامی امکانات موجود می باشد. در دراز مدت تبادل علمی، دستاوردهای گرانبایی برای جامعه در بر خواهد داشت. طبق فرمایشات مقام معظم رهبری "علم عامل قدرت، امنیت و رفاه است و هیچ ملتی از علوم دیگران بی نیاز نمی باشد". بنابراین در جهت ارتقا جایگاه آموزش علوم پزشکی کشور، گسترش تعاملات علمی سازنده با دنیا ضرورت دارد.

در شکل زیر برخی راهکارهای تقویت تبادلات علمی در دانشگاه ها آورده شده است.

۱	ایجاد یک شبکه ی بین المللی علمی و تعامل علمی دانشگاه ها با یکدیگر
۲	ایجاد زیرساخت های لازم برای اجرای پروژه های آموزشی مشترک جهانی
۳	حضور در عرصه های آموزشی جهانی و تبادل استاد و دانشجو
۴	برقراری ارتباط علمی و فرهنگی با دانشگاه های خارج از کشور
۵	اعطای بورس ها و دوره های آموزشی
۶	افزایش همکاری های مشترک با دانشگاه ها و مراکز آموزشی و تحقیقاتی معتبر دنیا
۷	افزایش تعداد کنفرانس ها و سمینارهای علمی مشترک جهانی
۸	جلب حمایت های قانونی لازم در راستای تشویق عقد قراردادهای آموزشی بین المللی
۹	استقرار و حمایت هرچه بیشتر از شرکت های دانش بنیان

مزایای ایجاد و رونق شبکه ی تبادلات علمی و برنامه های

آموزشی مشترک

بخش آموزش علوم پزشکی با بهره گیری و رونق شبکه ی تبادلات علمی می تواند به دستاوردهای قابل توجهی نظیر موارد زیر دست پیدا کند:

- امکان تبادل اطلاعات دانشجویان و محققان، پژوهشگران و استادان در تمام

- ملاحظات بیرون سازمانی دانشگاه‌های علوم پزشکی (نظیر الزامات زمانی تعهد شده، رخدادهای اجتماعی مهم، چالش‌ها و موانع احتمالی و...)

- ملاحظات درون سازمانی دانشگاه‌های علوم پزشکی (نظیر ملاحظات تقویمی، شناسایی منابع و توانمندی‌های لازم، تربیت و تقویت نیروی انسانی لازم برای انجام امور و...)

پس از شناخت الزامات باید توالی پروژه‌ها و زمان شروع و پایان آنها مشخص شود. ترکیب‌های مختلف از توالی و شیوه‌ی اجرای پروژه‌ها، سناریوهای اجرایی متفاوتی را رقم می‌زند.

اینکه کدام سناریو باید انتخاب شود بستگی به رویکردی دارد که برای زمان‌بندی پروژه‌ها اتخاذ می‌شود. انتخاب رویکرد بر اساس معیارهایی است که به عنوان ملاحظات در تنظیم سرعت اجرای پروژه‌ها مدنظر قرار می‌گیرند و رویکرد کلی پیاده‌سازی با ارزیابی این ملاحظات معین می‌شود.

نتیجه گیری

به منظور گسترش آرمان‌ها و ارزش‌های حقیقی و ذاتی علم، اشتراک و تبادل آن جز جدایی‌ناپذیری از پیشرفت محسوب می‌شود و حتی در اوج پیشرفت علمی نیز به اشتراک‌گذاری علم و ایده بایستی وجود داشته باشد. داشتن نقشه‌ی راهی دقیق و حساب شده در تسریع رسیدن به این هدف الزامی و مهم است.

همچنین توجه به الزامات اجرایی مسیر راه نظیر ترسیم چشم‌انداز در افق زمانی مورد نظر، تعیین اهداف کوتاه مدت، ملاحظات بیرون سازمانی و درون سازمانی و تدوین برنامه‌ای مناسب و حساب شده، در راستای چشم‌انداز برنامه ضرورت دارد. در نظر گرفتن تمامی جنبه‌ها و دیدگاه‌ها و توجه به مسیر پیش رو با در نظر داشتن اتفاقات ممکن، می‌تواند برنامه‌های جامع و منعطف به جامعه‌ی علمی کشور ارائه دهد و مسیر حرکت به سمت مرجعیت علمی آموزش پزشکی ایران را هموار سازد.

ضرورت طراحی مسیر راه و اجرایی سازی شبکه‌ی تبادلات علمی مسیر راه ریشه در تفکر راهبردی دارد و نوعی برنامه‌ریزی "نیاز محور" است (نه راهکار محور) که با شناسایی، انتخاب و توسعه‌ی آموزش‌های مورد نیاز و پاسخگو به تسهیل برنامه‌ریزی و هماهنگی در تمامی سطوح کمک می‌کند. فرایند مسیر راه به معنای ساده، شناسایی، ارزیابی و انتخاب گزینه‌های استراتژیک برای رسیدن به هدف مورد نظر و فرایندی گام به گام و لایه به لایه در بستر زمان و معطوف به آینده است.

طراحی مسیر راه یک روش منطقی برای توافق به منظور انتخاب راه و مسیر است که به دستیابی به هدف اصلی کمک می‌کند. علاوه بر این می‌تواند، چارچوبی برای تنظیم برنامه و توسعه دانش آموزش علوم پزشکی و همچنین ابزاری مفید برای مدیریت دانش و ارتباطات باشد. زمان‌بندی فعالیت‌ها در مسیر راه، نیازمند توجه به موانع احتمالی و روش‌های پیاده‌سازی افکار و برنامه‌ها می‌باشد.

در ادامه برخی فواید مسیر راه در حیطه‌ی آموزش علوم پزشکی آورده شده است:

۱	تحلیل و نظم دادن به منابع آموزشی موجود، نیروها، دیدگاه‌ها و نیازهای آموزشی در حیطه‌ی علوم پزشکی و ...
۲	هماهنگی بین دانشگاه‌های مختلف و تعریف هدف و مسیر مناسب
۳	تعیین اقدامات در برهه‌های زمانی پیش روی دانشگاه‌ها برای نزدیک‌تر شدن به دانشگاه‌های معتبر جهان
۴	تصویر دورنما و چشم انداز و نشان دادن گام‌های لازم برای تحقق آینده‌ی مطلوب
۵	شناسایی فرصت‌ها و تهدیدات، نقاط قوت و ضعف، شکاف‌ها و فرصت‌ها
۶	شناسایی موانع پیش روی و زیرساخت‌ها
۷	شناسایی نیازهای واقعی علمی- آموزشی جامعه‌ی دانشگاهی کشور
۸	ایجاد توافق و اجماع بین تصمیم‌گیران
۹	فراهم کردن مکانیزم تصمیم‌گیری برای اجرای نوآوری‌های در نظر گرفته‌شده
۱۰	کاهش پیچیدگی تصمیم‌گیری و افزایش سرعت پیاده‌سازی و سرمایه‌گذاری منطقی
۱۱	تشویق به همکاری، مبادله‌ی دانش، شبکه‌سازی‌های پایدار و بهره‌برداری کارا تر از منابع کمیاب

الزامات اجرایی مسیر راه و اجرایی سازی شبکه‌ی تبادلات علمی نخستین گام در تدوین مسیر راه شناخت الزاماتی است که باید در زمان بندی مراعات شوند. برخی از این الزامات عبارتند از:

- مدت زمان مورد نیاز برای انجام امور مربوط به ایجاد و تقویت شبکه‌ی تبادلات علمی و برنامه‌های آموزشی مشترک و ترسیم چشم‌انداز در افق زمانی مورد نظر

- تعیین اهداف کوتاه مدت و ارتباط فنی و روابط پیش‌نیازی بین این اهداف

